

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

Т. В. ЧУХЛІБ (Київ)

Міжнародний колоквіум, присвячений 200-річчю переходу армії О. В. Суворова через Альпи

24—25 вересня 1999 р. у невеличкому альпійському містечку Андерматт (Швейцарія) відбувся представницький міжнародний форум, присвячений святкуванню 200-річчя переходу армії російського полководця О. Суворова через найвищі гори Європи — Альпи. Його організаторами виступили Швейцарське об'єднання з питань військової історії та військових наук і Швейцарське товариство для здійснення пізнавальних поїздок військово-історичного характеру.

З привітанням до учасників колоквіуму звернувся керівник Федерального департаменту оборони, захисту населення й спорту Швейцарії А. Огі та міністр оборони Росії /*Сергеев*. Вітальні слова виголосили також член Ради Кантонів парламенту Швейцарії Д. Марті, президент общини Андерматту Ф. Мугайм, командуючий Третім військовим корпусом Швейцарії С. Кюхлер, президент Швейцарського об'єднання з питань військової історії А. Чумі. Вони відзначили ту велику роль, яку відіграв генералісимус О. Суворов не лише в історії Швейцарії та Росії, а й інших європейських країн.

На першому засіданні головував Посол Російської Федерації у Швейцарії проф. А. Степанов. У науковій доповіді канд. істор. наук, генерал-майора Є. Нікітенка (Росія) "Перехід Суворова через Альпи та його нинішня оцінка" йшлося про характеристику військового таланту воєначальника, який у складних умовах високогір'я зумів максимально зберегти військовий склад і прийти на допомогу військам генерала Римського-Корсакова. Швейцарський історик Ф. Геєр у своїй доповіді "Російський похід у Швейцарію в 1799 р.: планування та здійснення" зупинився, головним чином, на причинах, які спонукали здійснити героїчний перехід, а також висвітлив маловідомі сторінки цього походу. Дискусійністю відзначилися виступи — К. Раге (Франція) "Перехід Суворова через Альпи з французької точки зору" та М. Раухенштайнера (Австрія) "Союзник — що означав перехід Суворова через Альпи для Австрії?". У доповіді директора музею ім. О. Суворова в Кобрині Н. Пліско (Білорусія) йшлося про діяльність полководця на білоруських землях, а д-р А. Песталоцці (Швейцарія) зосередився на розкритті участі британських офіцерів у війську Суворова. Ґрунтовністю відзначалася доповідь іншого швейцарського науковця проф. А. Дюрста "Картографічні передумови та наслідки подій 1799 р."

Друге засідання міжнародного колоквіуму вів проф. А. Чумі (Швейцарія). Він надав слово своєму співвітчизнику і колезі проф. Г. Фуреру, який у доповіді "Місце Суворова в історії Швейцарії" зробив висновок про значимість військової діяльності російської армії у процесі побудови незалежної Швейцарської конфедерації. Канд. істор. наук, генерал-майор В. Золотарьов (Росія) ознайомив присутніх з поглядом істориків-співвітчизників на Італійську військову кампанію Суворова 1799 р. Д-р Ф. Германн (Швейцарія) доповів про піклування стосовно солдатів російської армії з

боку місцевого духовенства. Наступним був виступ французького науковця російського походження *О. Трубецького* під назвою "Хто ж Суворов? Патріот і солдат". Цікавим був виступ проф. *Р. Лурагі* (Італія) "Суворов, Бонапарт та італійська історія XIX століття".

Третя частина наукової програми відбулася під головуванням Посла України в Швейцарії *Н. Ковальської*, що свідчить про важливість заходу і прихильність європейської наукової громадськості до історичного поступу нашої молоді держави. Тактичні та стратегічні аспекти австрійсько-російської військової операції в Італії висвітлив проф. *Ф. Фраска* (Італія). Про погляд американських учених на події війни 1799 р. розповів д-р *С. Холбрук* (США). Представник Великобританії *Р. Мандей* оголосив свої дослідження щодо союзницької ролі своєї країни у війні Росії, Австрії та королівства двох Сицилій проти Франції. Канд. істор. наук *Т. Чухліб* (Україна) у своїй доповіді "Суворов в українській історії" наголосив на тому, що, незважаючи на знищення у 60—80-х рр. XVIII ст. державної автономії Лівобережної України (Гетьманщини), а також зруйнування російським урядом Запорозької Січі у 1775 р., українці репрезентували значний відсоток офіцерського і солдатського складу армії Російської імперії у багатьох військових подіях останньої чверті ХУІІІ ст. і в тому числі переході військ О. Суворова через Альпи у вересні 1799 р. Після виголошення наукових доповідей сталася дискусія за участю всіх присутніх на колоквіумі.

У рамках культурної програми відбувся "Літературний Суворовський базар", де був представлений науковий та науково-популярний доробок з даної проблематики багатьох європейських учених. Учасники колоквіуму брали участь в урочистостях на відомому "Чортовому мосту", а також відвідали музеї О. Суворова в Андерматті та на Санкт-Готардському перевалі.